

Jaarverslag insecten werkgroep 2014

Op woensdag 7 mei starten we met een theorie avond in de Natuurij door dhr. Ep van Hijum. Voor de zeven aanwezigen luisteren we naar een mooie algemene verhandeling over het leven van libellen. Daarna kwamen de voorjaars soorten afzonderlijk aan bod. Dit alles onder begeleiding van een dia presentatie met prachtige foto's waarop schitterend de kenmerken zichtbaar zijn.

Libellen zijn insecten met een onvolledige metamorfose, wat wil zeggen dat er geen popstadium is. Als er een bevruchting plaats heeft gevonden zet het vrouwtje de eitjes af in een waterig milieu. Na uitkomst van deze eitjes leven de larven zeven weken tot vijf jaar in het water. Larven eten allerlei dierlijk voedsel. De opgroeiende larven worden door vervellingen groter waardoor ze steeds meer op een volwassen imago gaan lijken. Als de larve denkt dat die volgroeit is sluipt hij via een stengel of iets anders uit het water. Nu volgt de laatste vervelling zodat de volwassen libel tevoorschijn komt. Deze neemt enkele uren in beslag en is nodig om de vleugels op te pompen en uit te harden. De tijd die volgt heeft een libel nodig om geslachtsrijp te worden. Zij brengen deze tijd meestal op afstand van het water door. Geslachtsrijpe libellen keren weer terug naar het water waar de bevruchting plaats vindt gevolgd door ei afzetting en daarna begint de cyclus weer opnieuw.

Libellen zijn te verdelen in twee groepen. De juffers die over het algemeen klein zijn en de vleugels samengevouwen op de rug houden. De andere groep zijn de echte libellen die de vleugel meestal breed uitgespreid houden als zij rusten. Hierna volgen aan de hand van prachtige dia's een behoorlijk aantal determinatie kenmerken waarop je in het veld moet letten om een waarneming van de juiste naam te voorzien.

De eerste excursie vindt plaats op zondag 18 mei in de Alde Feanen bij Eernewoude. Leuke wandeling onder schitterende weersomstandigheden. Voor het gevoel zijn er nog maar weinig vooral grote libellen.

De tweede excursie naar de Lendevallei bij Steggerda telt maar twee deelnemers maar die zien dan ook een behoorlijk aantal libellen onder fantastische weersomstandigheden. Aan het einde van de excursie zijn we getuige van ei afzetting door het vrouwtje grote keizerlibel.

De derde excursie over de Duurswouderheide is ook weer een erg leuke wandeling waarbij bijna alle pantserjuffer te zien zijn. Tevens vliegen er en een aantal soorten vlinders.

Vierde excursie met een rondwandelen over de paden van het Easterskar.

Alleen met Marlies Sterenborg rond gewandeld. Vanwege het herfstachtige weer, regenachtig met temperaturen van 15-16 graden en een matige zuidwesten wind geen libellen en vlinders gezien deze keer, wel de rupsen van Atalanta. Veel planten luizen op distel en gouden bladhaantjes op de Ridderzuring. Vanuit de vogelkijkhut een vijftigtal lepelaars, foeragerend en rustend, zelfs nog een jong dat bedelend achter zijn moeder aanliep. Tussen de ruiende eenden zwom een jonge dodaartje.

Vijfde en laatste excursie libellen dit jaar over de Wyldemerck in Gaasterland. Dit was een mooi na zomerdag waar we enkele herfstsoorten hebben waargenomen.

Over alle vijf excursie zijn 24 soorten libellen gezien en 15 soorten vlinders.

Deelnemers: Margje de Jong, Tiny Grouwstra, Ada van Binsbergen, Mieke Edens, Saakje Wiemer met chauffeuse Geeske, Meindert Swart, Laura Edens, Richard Edens, Henk Post, Jacob van der Wei, Hein van Vliet, Carla Bijkerk, Ben Engelenburg, Marlies Sterenborg, David Scarce en Kees Kullen.

Waarnemingen libellen:

Grote roodoogjuffer – *Erythromma najas*,
Viervlek – *Libellula quadrimaculata*,
Variabele waterjuffer - *Coenagrion pulchellum*,
Noordse witsnuitlibel – *Leucorrhinia rubicunda*,
Lantaantje – *Ischnura elegans*,
Vuurjuffer – *Pyrrhosoma nymphula*,
Glassnijder – *Brachytron pratense*(1).
Metaalglanslibel – *Somatochlora metallica*,
Vroege glazenmaker - *isoceles*,
Bruine korenbout – *Libellula fulva*,
Gewone oeverlibel – *Orthetrum cancellatum*
Grote keizerlibel – *Anax imperator* (eileggend vrouwtje).
Houtpantserjuffer – *Chalolestes viridis*,
Gewone pantserjuffer - *Lestes sponsa*,
Tangpantserjuffer - *Lestes dryas*,
Tengere pantserjuffer – *Lestes virens*,
Koraaljuffer - *Ceriagrion tenellum*,
Watersnuffel – *Enallagma cyathigerum*,
Azuurwaterjuffer – *Coenagrion puella*,
Paardenbijter – *Aeshna mixta*,
Zwarte heidelibel – *Sympetrum danae*.
Steenrode heidelibel – *Sympetrum vulgatum*,
Bloedrode heidelibel – *Sympetrum sanguineum*,
Weidebeekjuffer - *Calopteryx splendens*

Waarnemingen vlinders:

Bont zandoogje - *Pararge aegeria* donkere zomergeneratie,
Koevinkje – *Aphantopus hyperantus*,
Groot dikkopje - *Ochlodes faunus*,
Heideblauwtje - *Plebeius argus*,
Oranje zandoogje - *Pyronia tithonus*,
Landkaartje – *Araschnia levana prorsa* zomergeneratie,
Boomblauwtje – *Celastrina argiolus*,
Lievaling – *Timandra griseata*,
Gammauil – *Autographa gamma*,
Kleine vos – *Aglais urticae*,
Atalanta – *Vanessa atalanta*,
Klein koolwitje – *Pieris rapae*,
Rietvink - *Euthrix potatoria*.
ruspen grote Beervlinder, Rietvink en Dagpauwoog, Kleine vos, Klein geaderd witje, Atalanta.

Andere waarnemingen:

Riethaantjes, Elzenhaantjes, Kleine wespenboktor, Vierbandsmalboktor, Bloedcycaden en een Kraamwebspin.

Volgend jaar is de doelgroep vlinders, Siemen Rienstra.